

MESTRE DE CAPÇALERA

Escrits essencials d'educació

A càrrec de Toni Giménez i Fajardo

I PER POSTRES: GALETES MARIA!

Aportacions educatives rellevants de Maria Montessori

Primer de tot cal tenir en compte que Maria Montessori no era ni mestra ni pedagoga, era metgessa. Va ser la primera dona a Itàlia a graduar-se en medicina. I va tenir molts problemes per aconseguir-ho només pel fet de ser dona, fins i tot havia de realitzar certes matèries sola, com per exemple disseccionar, perquè no li permetien fer-ho en presència d'estudiants masculins. No obstant, tenia una gran intuïció educativa, una visió tant científica com poètica de la vida i va establir un mètode que amb els anys es va anar ampliant arreu del món. Avui en dia, hi ha milers d'escoles Montessori arreu.

Sobre els infants

- Tenen una ràpida i gran capacitat d'adaptació a la realitat perquè viuen en el present.
- Per poc que poden creen les seves pròpies circumstàncies, sense esperar que els vingui donades.
- Tendeixen a pensar de manera inconscient.
- Perceben el món que els envolta, no l'analitzen; primer assimilen i després analitzen.
- Necessiten seguretat i confiança.
- Necessiten ordre exterior per poder posar ordre interior.
- S'han de moure sempre. Hi ha una interacció constant entre la plasticitat del cos i la de la ment. La vida és moure's.
- Raonen tant per intuïció i com per deducció (a partir d'hipòtesis)
- Les seves "pataletes" són gairebé sempre fruit d'alguna frustració.

Sobre els adolescents

- No són infants però tampoc adults.
- Es troben en un període de crisi personal, de decisions.
- Tenen necessitat d'autonomia, o sigui, de llibertat.
- S'han de separar dels pares, no tant per la necessitat d'allunyar-se d'ells, sinó per convertir-se en qui són.

Sobre els adults

- Hem de tenir l'oportunitat de descobrir la nostra vocació. Si fem allò pel que ens sentim atrets i preparats ens convertim en qui realment som.
- Tothom té una feina a fer a la vida i no hi cap persona més important que una altra.
- Som interdependents entre nosaltres i entre nosaltres i la natura.
- Necessitem la llibertat per poder desenvolupar-nos a la nostra manera.
- Pensem de manera (massa) conscient.
- Derivem gairebé sempre les nostres frustracions en agressivitat, intolerància i assetjament.

Sobre les/els mestres

- Han de tenir humilitat, disponibilitat, discreció.
- S'han d'adaptar al ritme de cada infant i saber esperar.
- S'han de posar en la pell de cada infant i escoltar-lo.
- Són els que procuren que l'alumne assoleixi l'èxit; l'èxit és de l'alumne.
- Haurien de ser savis (coneixement essencial) i sants (tenir virtuts)
- Menys corregir i més observar; menys examinar i més ajudar. S'haurien d'anar preguntant, de tant en tant: estic afavorint o dificultant aquest alumne?
- Haurien de dissenyar els seus propis llibres, les seves pròpies fitxes, no pas sotmetre's a un llibre de text dissenyat per algú concret i establert per a tothom igual.
- L'escola fa funcionar massa la memòria i poc la intel·ligència.

Sobre el fet d'aprendre

- Aprendre hauria de ser separar el gra de la palla: eliminar allò superflu i quedar-se amb allò útil per acabar quedant-se tan sols amb allò essencial.
- Un infant ha de caure per aprendre a ser prudent (i si s'ha fet mal procurarà no caure i serà prudent); l'adult, per prudència anticipada, evita que caigui. Aquí no hi ha aprenentatge per part de l'infant, sinó obediència a una ordre de l'adult. La sobreprotecció provoca que no pugui aprendre per ell mateix.
- Calen els errors, els fracassos, fer-ho malament, això és la condició per poder obtenir èxits. L'escola condemna els errors (càstigs, deures, suspensos...)
- L'important no és tant el que aprèn sinó com ho aprèn. El camí és sempre més important que el destí. És el dit que apunta la lluna, com explicava Bruce Lee.
- L'instint és l'aspecte animal que et fa reaccionar de manera immediata, primària.
- El material sensorial permet passar de l'experiència sensorial a la seva conceptualització, o sigui, passar d'allò concret a allò abstracte.

Algunes curiositats

- Maria Montessori era del parer de no fer creure en personatges irreals com ara el Pare Noël o els Reis Mags perquè quan se li explica que aquests personatges no són veritat això pot provocar frustració i desconfiança en l'adult (li hem estat mentint i sempre li havíem dit que mentir no és correcte)
- No estava d'acord amb els llits de barrots, considerava que s'ha de dormir en un llit arran de terra perquè l'infant pugui sortir i no se senti empresonat.
- Tampoc no era del parer de posar-lo en un parc, a casa, sinó que gategi i, si cau o es fa mal, aleshores ell mateix aprèn a posar-se els seus límits (no els que li posem nosaltres).
- Per a ella el millor es que els nens i nenes de les primeres edats seguïn, escriguin i dibuixin a terra, amb papers grans o en cartolines i amb pintures.
- Si seuen en cadires que puguin tocar amb els peus a terra

(Aquestes curiositats s'han extret del llibre Montessori explicado a los padres, de Charlotten Poussin, Barcelona: Plataforma, 2017)

Gener 2024.